Уравнения на права в равнината

$K = Oxy$ – АКС в равнината

I Параметрични уравнения

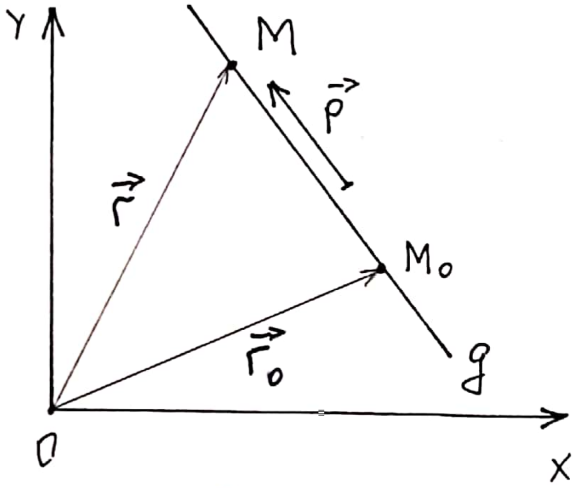

$\vec{OM_0} = \vec{r_0}$
$\vec{OM} = \vec{r}$ – радиус-вектори

$\vec{p} \neq \vec{o}$ – даден вектор

$\exists!$ права $g \begin{cases} \ni M_0 \\ \parallel \vec{p} \end{cases}$

За произволна точка M от g е в сила

$\vec{M_0M} \parallel \vec{p} \Rightarrow \exists!\, s \in \mathbb{R} : \vec{M_0M} = s . \vec{p}$ – установява взаимно-еднозначно съответствие между $s \in \mathbb{R}$ и т. $M \in g$.

1) $\vec{M_0M} = \vec{OM} - \vec{OM_0} = \vec{r} - \vec{r_0} \Rightarrow \vec{r} - \vec{r_0} = s . \vec{p}$

$g: \vec{r} = \vec{r_0} + s . \vec{p}, s \in \mathbb{R}$ – векторно параметрично

2) Нека $M_0(x_0, y_0)$, $M(x, y)$, $\vec{p}(p_1, p_2) \Rightarrow$

$$g: \begin{cases} x = x_0 + s . p_1 \\ y = y_0 + s . p_2 \end{cases}, s \in \mathbb{R}$$ – координатни (скаларни) параметрични уравнения

II Общо уравнение, $K = Oxy$

Теорема: Всяка права в равнината има спр. K уравнение от вида $A.x+B.y+C=0$, $(A,B)\neq(0,0)$. Обратно, всяко уравнение от вида $A.x+B.y+C=0$, $(A,B)\neq(0,0)$ определя права в равн.

Доказателство:

1) Нека $g \begin{cases} \ni M_0 \\ \parallel \vec{p} \end{cases} \Rightarrow \overrightarrow{M_0M}(x-x_0, y-y_0) \parallel \vec{p}(p_1,p_2) \Leftrightarrow$

$$\begin{vmatrix} x-x_0 & p_1 \\ y-y_0 & p_2 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow p_2.(x-x_0) - p_1.(y-y_0) = 0$$

g: $p_2.x - p_1.y - p_2.x_0 + p_1.y_0 = 0$

Полагаме : $A = p_2$, $B = -p_1$, $C = -p_2.x_0 + p_1.y_0 \Rightarrow$

g: $A.x+B.y+C=0$, от $\vec{p}(p_1,p_2)\neq\vec{o} \Rightarrow (A,B)\neq(0,0)$

Извод: т. $M(x,y) \in g \Leftrightarrow A.x+B.y+C=0$

* * *

2) Разглеждаме уравнението:

$A.x+B.y+C=0$, $(A,B)\neq(0,0)$

Нека (x_0,y_0) е едно решение

Определяме вектор $\vec{p}(-B,A) \Rightarrow \vec{p}\neq\vec{o}$

Тогава $\exists!$ права $g \begin{cases} \ni M_0(x_0, y_0) \\ \parallel \vec{p}(-B, A) \end{cases}$.

Коорд. парам. уравнения на тази права g:

$$g: \begin{cases} x = x_0 - B.\lambda \\ y = y_0 + A.\lambda \end{cases} \quad \lambda \in \mathbb{R} \iff \frac{x - x_0}{-B} = \frac{y - y_0}{A} \iff$$

$$A.(x - x_0) + B.(y - y_0) = 0$$

$A.x + B.y - A.x_0 - B.y_0 = 0$, но $A.x_0 + B.y_0 + C = 0 \Rightarrow$

у-то $A.x + B.y + C = 0$ описва точно правата g.

$\square$

$g: A.x + B.y + C = 0$, $(A, B) \neq (0, 0)$

$g \parallel \vec{p}(-B, A)$

Условие за колинеарност на g и вектор $\vec{q}(q_1, q_2)$

$$\vec{q}(q_1, q_2) \parallel g \parallel \vec{p}(-B, A) \iff \begin{vmatrix} q_1 & -B \\ q_2 & A \end{vmatrix} = 0 \iff$$

$$A.q_1 + B.q_2 = 0$$

* * *

III Декартово уравнение на права: ОКС Oxy

Разгл.: $g: A.x + B.y + C = 0$, $B \neq 0$, т.е. $g \nparallel Oy \Rightarrow$

$$g: y = -\frac{A}{B}.x - \frac{C}{B}$$

Полагаме: $-\frac{A}{B} = k$, $-\frac{C}{B} = n$

$g: y = k.x + n$

$k = tg\alpha, \ \alpha = \sphericalangle(Ox^{+}, g)$

$(0, n)$ - пресечна точка на g и Oy

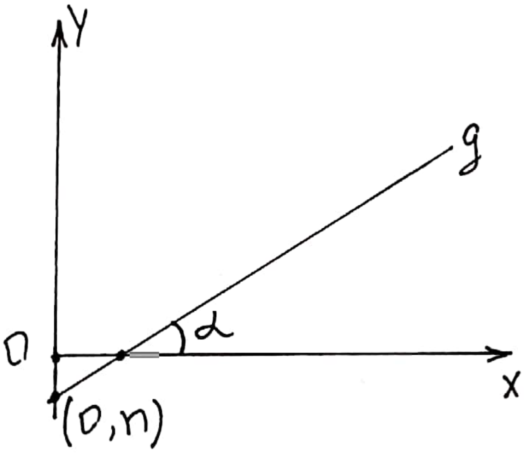

* * *

IV Взаимни положения на две прави

АКС $K = Oxy$

$g_1: A_1.x + B_1.y + C_1 = 0$

$g_2: A_2.x + B_2.y + C_2 = 0$

1сл. $r\begin{pmatrix} A_1 & B_1 \\ A_2 & B_2 \end{pmatrix} = 2 \Rightarrow g_1 \cap g_2 =$ т. P - единств. обща точка

2сл. $r\begin{pmatrix} A_1 & B_1 \\ A_2 & B_2 \end{pmatrix} = 1$ и $r\begin{pmatrix} A_1 & B_1 & C_1 \\ A_2 & B_2 & C_2 \end{pmatrix} = 2 \Leftrightarrow$

$$\frac{A_1}{A_2} = \frac{B_1}{B_2} \neq \frac{C_1}{C_2} \Rightarrow g_1 \parallel g_2$$, нямат обща точка

3сл. $r\begin{pmatrix} A_1 & B_1 & C_1 \\ A_2 & B_2 & C_2 \end{pmatrix} = 1 \Rightarrow g_1 \equiv g_2$

$$\frac{A_1}{A_2} = \frac{B_1}{B_2} = \frac{C_1}{C_2}$$

V Нормално уравнение на права

ОКС $K = Oxy$

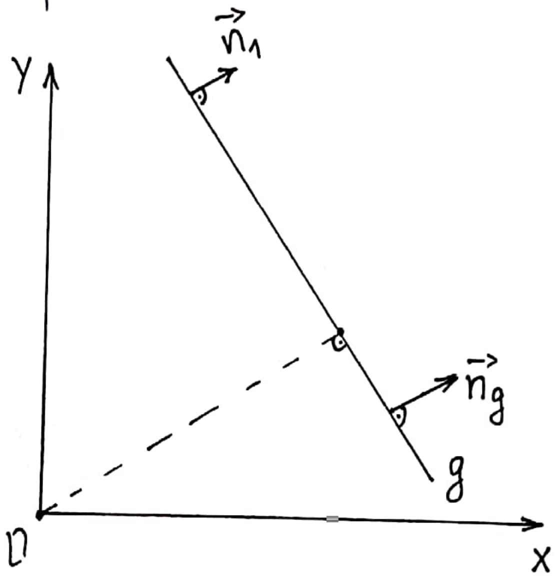

$g: A.x + B.y + C = 0$

$g \parallel \vec{p}(-B, A)$

$g \perp \vec{n}_g(A, B)$ – нормален вектор

$|\vec{n}_g| = \sqrt{A^2 + B^2} \Rightarrow$

$\vec{n}_1\left(\frac{A}{\sqrt{A^2+B^2}}, \frac{B}{\sqrt{A^2+B^2}}\right)$ – единичен нормален вектор на g

Всички общи уравнения на g имат вида:

$(\lambda.A).x + (\lambda.B).y + \lambda.C = 0$

Търсим $\lambda = ?$ така, че $\vec{n}_1(\lambda.A, \lambda.B)$ да е единичен

$\vec{n}_1^2 = (\lambda.A)^2 + (\lambda.B)^2 = 1 \Rightarrow \lambda^2 = \frac{1}{A^2+B^2} \Rightarrow \lambda = \frac{\pm 1}{\sqrt{A^2+B^2}}$

$g: \pm \frac{A.x + B.y + C}{\sqrt{A^2+B^2}} = 0$ – всяка права има точно две нормални уравнения

Ако означим:

$A_1 = \frac{A}{\sqrt{A^2+B^2}}, \frac{B}{\sqrt{A^2+B^2}} = B_1, C_1 = \frac{C}{\sqrt{A^2+B^2}}$, то

$A_1 = \cos\sphericalangle(\vec{e}_1, \vec{n}_1)$

$B_1 = \cos\sphericalangle(\vec{e}_2, \vec{n}_1)$

$C_1 = \delta(т. O; g)$

VI Разстояние от точка до права

ОКС $K = Oxy$

$g: A_1 . x + B_1 . y + C_1 = 0$ е нормално уравнение,

$A_1^2 + B_1^2 = 1$

Нека т. $M_0(x_0, y_0)$ е точка от равнината

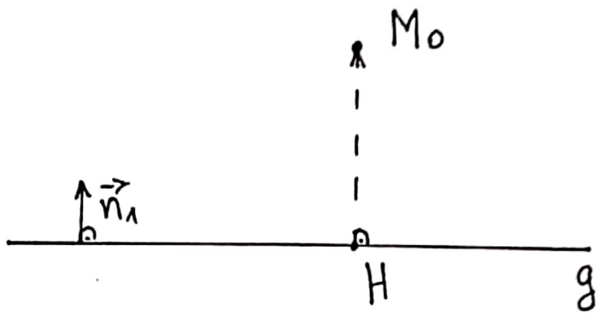

$H =$ орт. пр.$_g M_0$

$\overrightarrow{HM_0} \parallel \vec{n}_1 \Rightarrow \exists! \delta: \overrightarrow{HM_0} = \delta . \vec{n}_1$

т. $H(x_H, y_H) \in g$ $\quad \begin{cases} x_0 - x_H = \delta . A_1 \\ y_0 - y_H = \delta . B_1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x_H = x_0 - \delta . A_1 \\ y_H = y_0 - \delta . B_1 \end{cases}$

Заместваме в у-то на $g: A_1 . x + B_1 . y + C_1 = 0$

$\Rightarrow A_1 . (x_0 - \delta . A_1) + B_1 . (y_0 - \delta . B_1) + C_1 = 0 \qquad \delta = ?$

$A_1 . x_0 + B_1 . y_0 + C_1 - \delta . (A_1^2 + B_1^2) = 0$

$\delta = A_1 . x_0 + B_1 . y_0 + C_1 = \dfrac{A . x_0 + B . y_0 + C}{\sqrt{A^2 + B^2}}$ – ориентирано разстояние от точка M_0 до права g.

Общо уравнение на равнина

АКС $K = O_{xyz}$

Теорема:

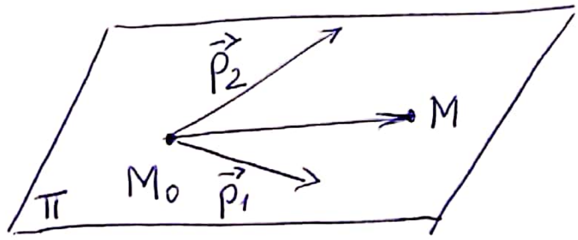

Всяка равнина π има спрямо K уравнение от вида: $A.x+B.y+C.z+D=0$, $(A,B,C)\neq(0,0,0)$.

Обратно: Всяко уравнение от вида $A.x+B.y+C.z+D=0$, $(A,B,C)\neq(0,0,0)$ е уравнение на точно една равнина.

Доказателство:

1) Разгл. т. $M_0(x_0,y_0,z_0)$ и два лнз вектора $\vec{p_1}(a_1,b_1,c_1)$ и $\vec{p_2}(a_2,b_2,c_2)$

$$\exists!\ \text{равнина } \pi \begin{cases} \ni M_0 \\ \parallel \vec{p_1} \\ \parallel \vec{p_2} \end{cases}$$

Какво уравнение удовлетворяват координатите на произволна точка $M(x,y,z)$ от р-та π?

$M \in \pi \iff \overrightarrow{M_0M}, \vec{p_1}, \vec{p_2}$ са компланарни (л.з.).

$$\iff \begin{vmatrix} x-x_0 & a_1 & a_2 \\ y-y_0 & b_1 & b_2 \\ z-z_0 & c_1 & c_2 \end{vmatrix} = 0$$

$\Leftrightarrow (x-x_0).\begin{vmatrix} b_1 & b_2 \\ c_1 & c_2 \end{vmatrix} + (y-y_0).\begin{vmatrix} c_1 & c_2 \\ a_1 & a_2 \end{vmatrix} + (z-z_0).\begin{vmatrix} a_1 & a_2 \\ b_1 & b_2 \end{vmatrix} = 0$

Полагаме $A = \begin{vmatrix} b_1 & b_2 \\ c_1 & c_2 \end{vmatrix}$, $B = \begin{vmatrix} c_1 & c_2 \\ a_1 & a_2 \end{vmatrix}$, $C = \begin{vmatrix} a_1 & a_2 \\ b_1 & b_2 \end{vmatrix}$,

$D = -A.x_0 - B.y_0 - C.z_0$ и получаваме за π:

$\pi: A.x + B.y + C.z + D = 0$

Дали $(A,B,C) \neq (0,0,0)$?

Ако допуснем, че $A=B=C=0 \Rightarrow \frac{a_1}{a_2} = \frac{b_1}{b_2} = \frac{c_1}{c_2} \Rightarrow \vec{p_1} \parallel \vec{p_2}$ ↯

* * *

2) Нека е дадено уравнението:

(*) $A.x + B.y + C.z + D = 0$, $(A,B,C) \neq (0,0,0)$

Нека (x_0, y_0, z_0) е едно решение на у-то (*)

Б.о.о. можем да считаме, че $A \neq 0$

Взимаме векторите:

$\vec{p_1}(-B, A, 0)$ и $\vec{p_2}\left(-\frac{C}{A}, 0, 1\right)$ - ненулеви, ЛНЗ

$\exists!$ равнина $\pi: \begin{cases} \ni M_0(x_0, y_0, z_0) \\ \parallel \vec{p_1} \\ \parallel \vec{p_2} \end{cases}$, за която

$$\begin{vmatrix} x-x_0 & -B & -\frac{C}{A} \\ y-y_0 & A & 0 \\ z-z_0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow A.x + B.y + C.z + D = 0,$$

където $D = -A.x_0 - B.y_0 - C.z_0$

$\pi: A.x + B.y + C.z + D = 0$, $(A, B, C) \neq (0,0,0)$

Условие за компланарност на вектор и равнина:

$\vec{p}(a, b, c) \parallel \pi \iff A.a + B.b + C.c = 0$

Доказателство:

Нека т. $P_0(x_0, y_0, z_0) \in \pi$

$\vec{p}(a, b, c) \neq (0,0,0)$

Нека т. $P_1(x_1, y_1, z_1)$: $\overrightarrow{P_0P_1} = \vec{p} \Rightarrow x_1 - x_0 = a$

$y_1 - y_0 = b$

$z_1 - z_0 = c$

$x_1 = x_0 + a$, $y_1 = y_0 + b$, $z_1 = z_0 + c$

$\vec{p} \parallel \pi \iff P_1(x_1, y_1, z_1) \in \pi \iff A.x_1 + B.y_1 + C.z_1 + D = 0$

$\iff A.(x_0 + a) + B.(y_0 + b) + C.(z_0 + c) + D = 0 \iff$

$\iff \underbrace{A.x_0 + B.y_0 + C.z_0 + D}_{\substack{\parallel \\ 0 \text{ от } P_0 \in \pi}} + A.a + B.b + C.c = 0 \iff$

$\iff A.a + B.b + C.c = 0.$

$\square$

Взаимни положения на две равнини

$\pi_1 : A_1 . x + B_1 . y + C_1 . z + D_1 = 0$

$\pi_2 : A_2 . x + B_2 . y + C_2 . z + D_2 = 0$

1сл. $r\begin{pmatrix} A_1 & B_1 & C_1 \\ A_2 & B_2 & C_2 \end{pmatrix} = 2 \Rightarrow \pi_1 \cap \pi_2 = g$ - пресечница

2сл. $r\begin{pmatrix} A_1 & B_1 & C_1 \\ A_2 & B_2 & C_2 \end{pmatrix} = 1$ и $r\begin{pmatrix} A_1 & B_1 & C_1 & D_1 \\ A_2 & B_2 & C_2 & D_2 \end{pmatrix} = 2$, т.е.

$$\frac{A_1}{A_2} = \frac{B_1}{B_2} = \frac{C_1}{C_2} \neq \frac{D_2}{D_2} \Rightarrow \pi_1 \parallel \pi_2$$

3сл. $r\begin{pmatrix} A_1 & B_1 & C_1 & D_1 \\ A_2 & B_2 & C_2 & D_2 \end{pmatrix} = 1 \Rightarrow \pi_1 \equiv \pi_2$

* * *

Нормално уравнение на равнина

ОКС $K = Oxyz$

$\pi : A.x + B.y + C.z + D = 0$

$\vec{n}_\pi (A, B, C)$ – нормален вектор на π

$\vec{p}(a, b, c) \parallel \pi \Leftrightarrow (\vec{n}_\pi . \vec{p}) = 0$

$$\vec{n}_1 = \frac{\vec{n}_\pi}{|\vec{n}_\pi|} \Rightarrow \vec{n}_1 \left(\frac{A}{\sqrt{A^2+B^2+C^2}}, \frac{B}{\sqrt{A^2+B^2+C^2}}, \frac{C}{\sqrt{A^2+B^2+C^2}} \right)$$

↳ единичен нормален в-р на π

$\pi: \dfrac{A.x+B.y+C.z}{\pm\sqrt{A^2+B^2+C^2}} = D$ – нормално уравнение на π

Разстояние от точка до равнина

Нека $\pi: A_1.x+B_1.y+C_1.z+D_1=0$, където

$A_1=\dfrac{A}{\sqrt{A^2+B^2+C^2}}$, $B_1=\dfrac{B}{\sqrt{A^2+B^2+C^2}}$, $C_1=\dfrac{C}{\sqrt{A^2+B^2+C^2}}$, $D_1=\dfrac{D}{\sqrt{A^2+B^2+C^2}}$

Разгл. т. $M_0(x_0, y_0, z_0)$

Нека $H=$ орт. пр.$_\pi M_0$

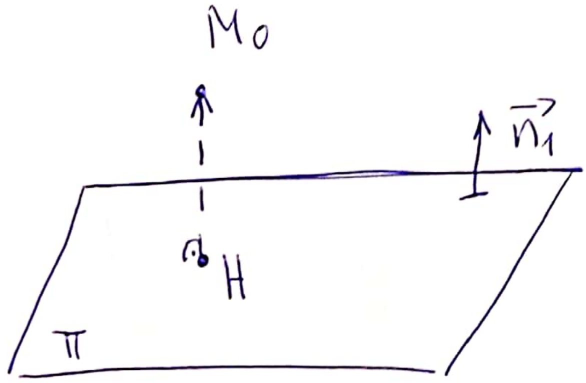

$\overrightarrow{HM_0} \parallel \vec{n}_1 \Rightarrow \exists!\, \delta:$

$\overrightarrow{HM_0} = \delta.\vec{n}_1 \iff$

$\begin{cases} x_0 - x_H = \delta.A_1 \\ y_0 - y_H = \delta.B_1 \\ z_0 - z_H = \delta.C_1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x_H = x_0 - \delta.A_1 \\ y_H = y_0 - \delta.B_1 \\ z_H = z_0 - \delta.C_1 \end{cases} \longrightarrow$ заместваме в уравн. на π, търсим $\delta = ?$

$A_1.(x_0-\delta.A_1)+B_1.(y_0-\delta.B_1)+C_1(z_0-\delta.C_1)+D_1=0$

$A_1.x_0+B_1.y_0+C_1.z_0+D_1-\delta.1=0$

Извод: $\delta(M_0;\pi) = \dfrac{A.x_0+B.y_0+C.z_0+D}{\sqrt{A^2+B^2+C^2}}$ – ориентирано разстояние от точка до равнина.